

Važ si lidí, kteří dovedou
vzpomínat.../Vladimír Neff/

číslo 32
jaro 1995

DOBRY DEN!

Čtvrtletník Čs. sdružení v Kitcheneru

Velikonoční vzpomínání

Růžena Havlová

Velikonoce, svátky jara, začínají vlastně Květnou nedělí. Lidové zvyky, obřady, ztratily dávno svůj charakter, my se k nim však rádi vracíme. Je to krásný odkaz našich předků. Vzpomínám na zvyky, které jsme jako děti rádi udržovali. O Květné neděli měli naši připravené narezané proutí jívové a vrbové. Den před tím svinuli kytici a každé kvítko opentlili stužkami a když v domácnosti žádné nebyly tak roztrhali různé zbytky, klůcky a nesli je hrdě do kostela ku svěcení. Stachy na Šumavě odkud pocházím, mají veliký kostel s krásnými varhanami, mnoho místa pod oltářem pro děti a velkou loď s lavicemi. Často měl kostelník co dělat, aby spořádal hochy, kteří se poprali a mlátili se kyticemi po hlavách... Po obědě odnesl hospodář na pole posvěcené křížky a zatýkal je do rohů. V pondělí se začalo s velkým jarním úklidem jak v příbytcích, tak ve chlévech. Ty se bílily a v chalupách se začínalo od půdy. Pak se pekl chléb a potom bochánky /mazance/ a různé druhy pečiva proloženého vejci barevnými i bílými. To bylo nesmírně půvabné a já je pro rodinu své dcery a vnučky peču dodnes. Z pečiva nesmí chybět piškotový beránek s červenou mašlí na krku, mazanec a hodně barevných vajíčků. Jihočeši zdobili vajíčka/výfuky/ voskovou technikou a říká se jim straky. Mezi oblíbené pečivo také patřily pečené jidášě, polévané medem a sypané mákem. Hodně veselí působilo vynášení smrtky - morany - která

se topila v potoce nebo v rybníku. Ta byla vyrobena ze slámy a za radostného zpěvu házena do proudu vody na důkaz, že konečně paní zima odešla, nebo právě odchází. Velikonoce jsou svátky pohyblivé...

Na Zelený čtvrtek odlétají zvony do Říma. Zvony mlčí a nahrazují je hoši oznamující poledne u kříže uprostřed vsi řehačkami a klapačkami, modlí se Anděl Páně a po každé větě řehtají. V rodinách se udržoval přísný půst, maso se nejedlo. V poledne byla zelná polévka a když už kyselé zelí v sudu nebylo, jedla se polévka z kysaného mléka. Na Velký pátek jsme my děti dostávali nové boty, žluté jako ta kuřátka a kachňátka. Potom, na třetí hodinu jsme šli všichni k Božímu hrobu se modlit. O Bílé sobotě už byla větší večere. Jedla se luštěninová polévka a velikonoční nádivka.

Vzkříšení bylo slavné. V oknech plály svíce různě uspořádané a velký průvod, ve kterém nikdo nechyběl mířil do kostela. Hrála místní hudba, všechny spolky se zúčastnily se svými prapory, kněz kráčel důstojně pod baldachýnem.

Na Boží hod po obědě byl čas návštěv. Příbuzní a přátelé se setkávali při šálku kávy. Děti dostávali barevná vejce o která hned venku hoši hráli. Vajíčko leželo v pěsti, jen malý kousek volný do něhož se strefovali šestákem. Nebyl-li už sníh, obcházel děti stavení a vajíčka si museli pod keři vyhledat. Největší legrace, hlavně pro kluky byla v pondělí. Všude se ozýval výskot děvčat, která dostávala našupáno pomlázkami, „aby je blechy neštípaly“, dokud se nevykoupila vlastnoručně malovanými vajíčky.

Už je to dávno co jsem krásné velikonoční svátky prožívala jako dítě u nás na Šumavě. A nikdy by mne nenapadlo, že to jednou skončí, že už se lidé nebudou hlásit k odkazu svých předků, že nebudou potřebovat malovat vajíčka nebo vynášet moranu... Svět se změnil a večer co večer modré světlo televizní obrazovky zaplavuje lidská obydlí, ale já si stále myslím, že kdysi byli lidé šťastnější...

*Vesele
Velikonoce*

Milí přátelé!

Na výroční členské schůzi Československého sdružení jsem byl zvolen předsedou naší odbočky. Při této příležitosti chci poděkovat odstupující předsedkyni Marii Vejvodové i všem členům výboru bez výjimky, za práci, kterou pro československou komunitu vykonali. Bez jejich nezištného osobního úsilí by naše činnost byla nemyslitelná.

Nacházíme se v době pro organizace typu našeho Sdružení velmi obtížné a komplikované. Politické změny ve světě trochu připomínají konec II. Světové války, kdy válečné úsilí a tím i angažovanost Čs. sdružení skončily a vzniklo jakési vakuum v bezradnosti co dál. V současnosti se někteří naši členové vrátili domů do vlasti, někteří už nepovažují svoje členství za nutné, protože svobodným stykem fyzickým i duchovním s rodnou zemí dostatečně realizují svoje národní i kulturní potřeby, a konečně jsou lidé, které jednoduše naše práce nezajímá. Zůstává velikým přáním všech, aby už nikdy nemuseli naši lidé z vlasti utíkat a abychom jim nemuseli podávat pomocnou ruku v prvních dnech emigrace, jak to Sdružení dělalo po celou půlku tohoto století. Jsme šťastni, že tato náplň naší práce skončila, ale to neznamená, že bychom se chtěli jako Sdružení rozejít. I když naše řady budou spíše řídnout než mohutnět, jsou stále věci, které nás Čechy i Slováky budou zajímat a spojovat dohromady. A k tomu je zapotřebí fungující organizace, která by tyto zájmy našich lidí uspokojovala. Za sebe i za celý nový výbor vám slibuji, že pro to vynaložíme všechny svoje síly, aby naše Sdružení takovou organizací bylo. Zároveň vás ale prosím o aktivní pomoc a účast na našich podnicích a -nejste-li členy- abyste tuto skutečnost ve své mysli znovu prokonzultovali. Dokud bude mít naše práce odezvu, budeme vědět, že žijeme a že naše úsilí má smysl. Nestane-li se tak, pak to bude možná signál k přezkoumání celé situace organizovaného života Čechů a Slováků v našem městě.

Těšíme se na vaše nápady i připomínky a hlavně na vaši účast při našich podnicích!

Vladimír Bubák

Naše kronika

Pěkně navštívená výroční členská schůze 24.3. si vedle předsedy zvolila i nový výbor. Odstupující předsedkyní je Marie Vejvodová, jednatelkou Andrea Ševčíková a pokladní Lída Baušová. Členy výboru dále jsou: František Rous, Antonín Vok, Jana Staňková, Káta Kubenková, Antonín Poruban a Lída Dejmková. Novými revisory účtů jsou Jitka Micková a Lída Henclová. Delegáty na Kongres 13.-14.5. v Kingstonu byli zvoleni: V. Bubák, M. Vejvodová, M. Jelinowicz, J. Čadilová, A. Ševčíková a S. Staněk. Volebním výsledkem v naší odbočce jsou delegáti pověřeni na kongresu hlasovat pro zachování starého/současného/ názvu sdružení. Slavnostní rámeček dodala schůzi přítomnost paní Blanky Rohnové z torontského Ústředí i gratulace výboru odbočky Janě Otrubové, která dovedla naše sokolky až na strahovský Slet a Kátě Kubenkové jun., která tuto sezónu získala opět dvě zlaté medaile v lyžařské akrobacii. Po zdařilé schůzi, na které jsme také s radostí mezi sebou přivítali naše „přespolní“ členy Jarku a Zdenka Sekaninovi a Martina Jelinowicze, účastníci shlédli velmi pěkný videodokument o XII. Všesokolském sletu v Praze.

Drdovy, „Hrátky s čertem“, které 30.4. uvádí Nové divadlo v Torontě, uvidíme opět společně. K představení vypravujeme autobus. Pro členy sdružení a seniory zdarma, pro nečleny za 5 dolarů na osobu. Vstupenka do divadla - mimo předplatné - stojí 15 dolarů. Zájemci volejte Andreu 579-2683

Věstník Československého sdružení v Kanadě opět vychází! Ovšem z hospodářských důvodů je jeho výroba /kopírování/ a distribuce svěřena odbočkám. Máte-li o časopis zájem, rádi vám jej za úhradu ve výši 8 dolarů na rok budeme zasílat. Přihlaste se u kteréhokoliv člena výboru!

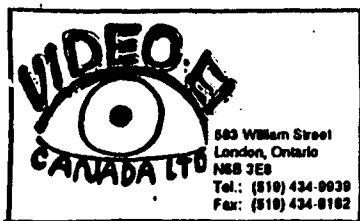
Naše krajanská restaurace v St. Jacobs se stala během času svojí existence nejen místem srazu labužníků kulinářských, ale i labužníků tak říkajíc po kultuře bažících. Věhlas tohoto duchovního centra československé emigrace už dávno překročil hranice provincie Ontario, ba i kanadských břehů. Každým rokem se zde setkáváme s předními umělci z /bývalého/ Československa a ani letos nepřijdeme zkrátka. Zasluhou manželů Márových a jejich zábavně-kulturní instituce Video El Canada LTD, kteří jsou hlavními organizátory těchto setkání, zde

letos přivítáme:

V pátek 5.5. v 19.30 Y. Simonovou a M. Drobného v zábavném písničkovém pořadu OD SEMAFORU PO VLACHA. Představovat oba protagonisty dobré nálady by nemělo smyslu. Jejich popularita a respekt trvají už dlouhou řadu let a oba jsou stálicemi populární hudby první veliko sti.

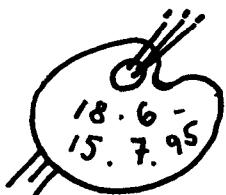
V sobotu 17.6. si nenechte ujít hudební tobogán Tomáše Slámy Šlapeto! V humorně laděném programu se ocitnete v bezprostřední atmosféře hudebního seriálu české TV - V Praze bejvávalo blaze a zažijete chvíle, na které se dlouho vzpomíná! V dalších setkáních, o kterých vás budeme ještě informovat, přivítáme P. Nárožného/ještě letos v létě/dále J. Suchého, J. Molavcovou, M. Markoviče, M. Lasicu, J. Satinského, J. Maláska, H. Hegerovou, J. Dvořáka, K. Štědrého, P. Filipovskou, zkrátka máme se na co těšit!

V ideo El Canada ve spolupráci s K.Kubenkovou otevřeli v St.Jacobs půjčovnu videokazet českých a slovenských filmů. Komentovat tento počín nám, kteří jsme před dvaceti - třiceti lety ani nedoufali, že ještě někdy uvidíme svoje oblíbené herce, či nové české filmy, by nemělo

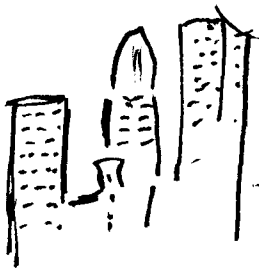
smyslu. A tak nejenom že si můžeme oživit vzpomínky, ale neztrácíme krok a můžeme sledovat i současnou filmovou tvorbu domova. Poplatek za půjčení kazety na jeden týden je 5 š. A můžeme-li vám radit, nenechte si ujít film natočený podle předlohy známého dramatika J.Hubače HŘBITOV PRO CIZINCE. Osudy dvojice přátel-letců z Anglie z doby války - ve státě, který sám sebe glorifikoval těmi nejušlechtilejšími přívlasky, je ztrhující příběh, umocněný hereckými osobnostmi J.Bartošky a J.Dvořáka. Na film se nedá jen tak zapomenout!

Výstava obrazů naší členky paní Věry Havlíkové se uskuteční v nové City Hall na King. St. ve dnech 18. června - 15. července. Zveme vás na slavnostní vernisáž, která se koná V 16.00 hodin v den zahájení výstavy.

Výbor našeho sdružení plánuje na dlouhý weekend 7-9. října společný autokarový výlet do New Yorku. Zájemci o probádání Manhattanu se mohou hlásit na čísle 579-2683/Andrea/.

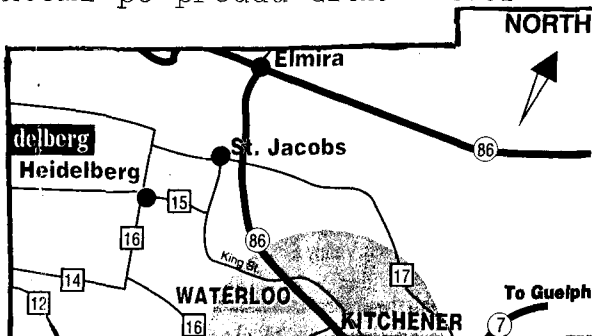

New York
7. - 9. října 1995

4.června chystáme pěší výlet do přírody. Budete překvapeni, jak pěkné okolí má naše město, ovšem z dálnice 401 to není vidět! Zájemci volejte Janu 1-519-8217996.

A kdo nechce přírodou pěšky, může se s námi vydat po vodě! Zájemci o celodenní výlet kanoemi po proudu Grand River volejte Tonu -578-1387.

Náš čtvrtletník Dobrý den rozesíláme zdarma všem Čechům a Slovákům o kterých předpokládáme zájem. Protože to ale není laciná záležitost - výroba a distribuce/vytištění a poštovné/ jednoho čísla činí téměř 500 \$ - jsme vám vděční za vaše uznání a dobrovolnou podporu! Do dnešního čísla přispěli svými dary tito Češi a Slováci, kterým srdečně děkujeme!

M. Starková	35.-	M. Bačkovská	15.-
M. Janečková	30.-	V. Romanovský	15.-
J. a E. Černý/ Cambridge/	30.-	H. Pravdová	10.-
M. a R. Hanzlíkovi /Tor./	25.-	M. Voříšková	10.-
J. a V. Vacíkovi	25.-	manž. Cejnarovi/ Camb./	10.-
J. a D. Vlachovi	25.-	E. Řehořková	10.-
B. Rohnová /Toronto/	25.-	V. Hanousková	10.-
M. Svobodová/ Guelph/	20.-	V. Lukeš	10.-
manž. Skácelíkovi	20.-	incognito	10.-
J. Horký	20.-	V. Frolová	5.-
J. a J. Šeflovi	20.-	M. Rubanová	5.-
manž. Hnulíkovi	15.-	L. Škabová	5.-
I. a L. Šandovi /Tor./	15.-	J. Micková	5.-
M. Opařil	15.-	E. Holomková	5.-
F. Havlík	15.-	J. Černá	5.-
A. Poruban	15.-	L. Baušová	5.-

27.května se opět koná v St.Jacobs
tradiční velký

P · I · K · N · I · K

K poslechu i tanci bude hrát oblíbená TRAMPSKÁ KAPELA z Toronto. Odpoledne vyplní hry pro děti i pro dospělé a večer -nebude-li pršet-ozáří naše tváře táborák. Bohatě zásobný bar i kuchyň uspokojí i ty nejnáročnější otesánky! Těšíme se na setkání - dobrou náladu sebou!

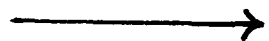

27. května

Ve 30. čísle DD jsme uveřejnili článek o problematice odsunu sudetských Němců, částečně inspirovaný známou omluvou presidenta Václava Havla před pěti lety. 17. února měl pan prezident na Karlově univerzitě opět projev o vztazích mezi Čechy a Němci, ve kterém svoje názory rozvedl a ze kterých vyplývá, že není mezi námi rozdílů v chápání tohoto problému. Zdá se, že omluva před pěti lety byla skutečně podávanou rukou k usnadnění diplomacie, kterou ale sudetoněmecký Landsmanschaft snad nepochopil a rozhodně nepřijal. A tak došlo na slova ve druhém projevu, kde prezident jasně říká: „považuji za ještě bláhovější všechny pokusy žádat od nás materiální či jinou formu nápravy poválečného odsunu...“ Mluvčí sudetských Němců nezakrývají svoje zklamání a opět se ohánějí argumentem, že Češi praktikují princip „kolektivní viny“.

Snad už je opravdu na čase, aby Němci pochopili, že kolektivní vina sice neexistuje, ale existují kolektivní následky viny. Když něčí děd prohrál grunt v kartách, či propil majetek, promarnil jej nejenom sobě, ale i svým naprosto

nevinným potomkům. Existuje totiž něco jako předávání břemena historie z generace na generaci. Precizně to říká profesor Mnichovské university Dr. M. Wolffsohn, tvrdí-li, že „dějiny jsou vždy v přítomnosti působící minulost“. A přesně to odmítají Němci chápat.

A že diskutovaný problém je skutečně závažný, o tom svědčí i mimořádný ohlas, který u našich čtenářů vyvolal. Dnes přinášíme další dva příspěvky z pera lidí, kteří
TAKÉ ŽILI V SUDETECH.

A kdo nám se omluví ?

František Rous

Tak jako každého Čecha i mne zaujala omluva pana prezidenta Václava Havla, kterou po nástupu do svého úřadu učinil sudetským Němcům. Ve svém projevu, zajisté nepostrádajícím humánní prvky, odsoudil poválečný odsun Němců, ale bohužel se z něj jaksi vytratila skutečnost, že byly odsunuty dva. Toho prvního odsunu v roce 1938 jsem se stal obětí i já a moje rodina a téměř milión dalších Čechů z pohraničí. A dodnes jsem přesvědčen, že kdyby se naši Němci přidrželi raději ideálů Masarykových nežli Henleinových, ušetřilo by se řady lidských neštěstí a výraz „odsun“ by náš historický slovník neznal...

Bydleli jsme od roku 1931 v Teplicích-Šanově, kde žilo hodně občanů německé národnosti. Češi a Němci mezi sebou vycházeli dobře až do roku 1934, kdy začala usilovná propaganda vedená Sudetoněmeckou stranou /SdP/Konráda Henleina a K.H. Franka. Na zdech a plotech se začaly objevovat nápisy „Heim ins Reich“ a „Es kommt der Tag“ a sousedské vztahy staletého soužití vzaly za své. Zprvu psychologický a později i fyzický teror se stupňoval až do mnichovského diktátu. Z Anglie byl pozván lord Runciman, kterému Němci nasadili gloriolu svého vysvoboditele. Vozili ho po nejrůznějších místech a ukazovali mu jaká „příkoří“ musí od Čechů snášet. Režii dokázali pro svůj prospěch vybudovat s neobyčejnou

fantazií, či lépe řečeno proľhaností. A tak Jeho lordstvo projevilo dojatou účast a sympatie k „utlačovaným“ Němcům, kterým prý dokonce Češi zakazovali nosit bílé podkolenky jako výraz jejich němectví. Pak došlo k osudné konferenci v Mnichově a rozhodnutí o záboru našich pohraničních oblastí. Zábor byl naplánován na deset etap ve dnech od 1. do 10. října 1938. Matka se sestrou odjeli začátkem října k příbuzným do středních Čech, já s otcem jsme opouštěli náš domov 9. října. V těchto dnech byly všechny silnice zaplněny proudy našich lidí, kteří jen s nejnntnějšími zavazadly mířili do nitra země. Největší proud odsunovaných Čechů směřoval na Louny. My s otcem jsme opouštěli náš domov s jedním kufrem a batohem na zádech. Všechno ostatní zůstalo v domě kde jsme bydleli a kde měl otec řeznický krám...

Možná, že by někdo namítl, že jsme se nemuseli vystěhovat, ale otec, který byl dlouholetým starostou Sokola by to byl zle odskákal. Hned po záboru se po něm místní Ordneři velmi sháněli. Sokolové a legionáři je zajímali na prvním místě. To jsme se dozvěděli od lidí, kteří byli odsunuti ještě po nás. Víme, že v té době bylo zabito hodně českých četníků, železničářů a příslušníků finanční stráže, kteří zůstávali na svých místech až do poslední chvíle, hájíce úřady republiky v boji s rozlícenou přesilou plnou nenávisti...

A tak zůstává otázka: kdo a kdy se omluví nám všem, kteří jsme museli opustit své domovy jako první ?

Má klukovská léta v Sudetech...

Vladimír Lukeš

Můj táta byl železničář. V době, která se zabráním Sudet zapsala tragickým písmem do našich dějin, sloužil jako výpravčí vlaků v Měcholupech u Žatce. Je to pěkná krajina, mírně kopcovitá, kde se rodí ten nejlepší chmel na světě. Malé městečko leží přímo v tehdeším obranném pás-

mu. Všude kolem nás se rychle budovala betonová opevnění, neboli bunkry. Bydlili jsme v prvním poschodí nádražní budovy. Když jsme se tam nastěhovali, nějaký čas jsme se nemohli ani vyspat. Mezinárodní rychlíky nám projížděly pod okny devadesáti kilometrovou rychlostí. Později jsme si zvykli. Ke stanici patřily též velké plochy, na kterých se sestavovaly celé části železničních kolejí, které se potom na soupravách spojených plošinových vozů, rozvážely na montážní trať. Tyto plochy se proměnily ve staveniště. Vagóny železných tyčí a prutů se tam ohýbaly a svářely v klece a různé armatury, které potom tvořily kostry železobetonových bunkrů. Byly zapotřebí vagóny dřeva na bednění a výstuhy při betonování, vagóny cementu, písku atd. Inu válka není lacinou záležitostí...

Bunkry byly různých velikostí, některé byly malé a některé byly velké i s rozsáhlým podzemím a spojovacími okopy. Jejich rozmístění v terénu bylo vymyšleno tak, že se mohly navzájem chránit střelbou. O jejich nedobytnosti svědčí to, že je po válce nebylo možno někde ani odstranit. Naplnili je trhavinami, ale při výbuchu bunkr jen nadskočil a zůstal neporušen. Kde bunkry nepřekážely tam byly ponechány a sedí tam dodnes zarostlé roštím a divokou trávou. Vstup volný. Padli jsme bez války! Bunkry nikdy nespĺnily své poslání a ty které zůstaly by mohly i dnes sloužit svému účelu. Jen je trochu oprášit. Na naší předložské cestě po vlasti jsme též navštívili Měcholupy. Syna jsem si tam vyfotografoval, jak vychází z jednoho bunkru, který tam sedí asi 200m od staniční budovy, kde jsme tenkrát bydlili. Mnoho se tam za ta léta nezměnilo. Jen zub času nezahálel a vše zchátralo...

Předválečný život českých rodin v této oblasti nebyl zrovna růžový. Češi byli v menšině. Už před dramatickým rokem 1938 jsme se my Češi musili snažit v některých obchodech mluvit raději německy. Občas mě matka posílala na nákupy a někdy jsem se musel dopředu naučit, jak se to řekne německy. Šel jsem třeba se džbánkem pro Saure Schmetten, ne pro kyselou smetanu, protože bych se byl vrátil s prázdnou. Němčinu jsme už měli tehdy ve škole povinnou, takže jsem rozuměl řezníkovi, jak mě polohlasně, ale jasně nazývá Tschechische Schwein. Zaplatil jsem a odcházel jsem jako opařený. Pro nás byla situace o to horší, protože otec byl funkcionář

a cvičitel v místním Sokole.

V oblasti byla poměrně silná složka Hitler Jugend. Vždy když měli nějakou slávu a chodili po ulicích v uniformách, bylo lepší ani nevycházet a neriskovat nějakou tu němčourskou facku. Sám to mohu potvrdit. Pro nás pro Čechy měli už vybraný strom a větev na který nás jednou chtěli pověsit a vůbec se tím netajili. Po Mnichově matka sebrala mou roční sestru, mě a pár kufrů a odjeli jsme k dědečkovi do vnitrozemí. Otec musel zůstat až do předání stanice Němcům. Ještě stačil nechat naložit náš nábytek na otevřený vagón, který byl jako jediný k dispozici. Několik dní ale přšelo a některé kusy už ani nebyly k použití.

Neradil bych nikomu, aby se mě ptal, jestli souhlasím s omluvami, nebo dokonce odškodněním odsunutým Němcům!

TŘETÍ CESTA

Dopisy z Hempsteadu

pokračování z minulého čísla

Martin Jelinowicz

Pokud se týče rozvoje poválečného Západu a Japonska. Německý rozmach byl dosažen metodami, které znamenají radikální odchylku od standartních učebnicových postupů. Ve správních radách sedí jak zástupci zaměstnavatelů, tak odborů. Existuje učňovský systém organizovaný společně státem a průmyslem. Německo nesoutěží s ostatním světem nízkými mzdami, ale vyspělou technikou. Holandsko spoléhalo na kartely koordinované Ministerstvem pro ekonomické záležitosti za účelem regulace výroby a prodeje. V době vstupu do EC. tj. roku 1992 existovalo ještě asi 400 kartelů.

Japonsko zavedlo po II. světové válce z rozhodnutí MITI /Ministerstvo obchodu a průmyslu/ státně byrokratický systém, silně připomínající bývalý socialistický, v němž má každé odvětví své ministerstvo. Přísná ochranná opatření, státní subvence, daňové úlevy a korejská válka pomohly postavit Japonsko na nohy.

Ve Spojených státech je to nejinak. Odvětví, která prosperují jsou zároveň státně subvencována: Farmaceutika, elektronika, automobilový průmysl a bio-technologie. **Nejí to žádné tajemství.** The Toronto Star, 6. září 94, B6:

"Internet, komunikační síť, byla provozována a financována po dobu 25 let ve výši US\$10 millionů ročně vládou Spojených států... Nyní nastal čas předat síť do soukromých rukou," dodává autor článku Amy Harmon.

Kdo by chtěl pozorovat plody tržních principů, musil by se zabývat párkaři na nárožích ulic, podomními odchodníky, pojišťovacími a realitními agenty a jinými, většinou žalostnými existencemi.

Nežli předáme slovo profesoru Turgenovi z Hempsteadu, zakončíme naši uvahu následujícím zjištěním. Reči o volném trhu, tržních principech a svobodném podnikání jsou vhodné pro úvodníky, slavnostní večere a universitní kursy. Nejsilnější víru v tyto vznešené principy najdeme u lidí s pevným platem nebo jinak zajištěnými příjmy. Nejméně ze všech jim věří skuteční praktikové. Pokud si to dovedou zařídit, spoléhají raději na státní subvence nežli tržní principy. Uveďme si tři ukázky z deníku The Toronto Star. Články jsou pouze zhrnuty, nikoliv doslovně citovány.

i / TS 22. října 94/B4:

Anti-Subsidy Chamber 'on the dole'

Kanadská obchodní komora, hlas za zrušení státních subvencí a za omezení státních výdajů, obdržela ke dni 31. březnu za uplynulý rok \$2.6 mil od Department of Employment a \$2.2 mil od Foreign Affairs ve formě subvencí.

ii / TS 20. října 94/A4:

World Bank Director Compensated

Frank Potter, kanadský zástupce u WB obdržel odškodné

ve výši \$333,610 od federální vlády za nevýhodný prodej svého domu. F.P. koupil ve Washingtonu dům, když ceny dosáhly vrcholu. V době, kdy byl opět povolán do Kanady a dům prodával, ceny byly nízké.

iii/ TS 23. října 94/ A15:

CN Chief's No-interest Loan Okay By Minister
President Kanadských železnic 'Canadian National'
Paul Tellier dostal na koupi svého domu \$300,000 jako bezúročnou půjčku. Bergeron, mluvčí CN potvrdil, že P.T. kromě svého ročního platu \$345,000 obdržel příplatek na osobní výdaje ve výši \$51,752 včetně příplatku na bydlení ve výši \$39,495.

Kdo je profesor Lynn Turgeon ?

Bývalý profesor ekonomie, Hofstra University, New York, Hempstead, kde učil 35 let. Před tím pracoval 7 let pro Rand Corporation. PhD z ekonomie získal v roce 1959 na Columbijské universitě. M.A. a B.A. na Californské universitě v Berkeley. Je na odpočinku od roku 1990.

Které země východní Evropy jste poznal ?

Z výjimkou Albánie všechny. Má první cesta vedla roku 1958 do Jugoslávie. Československo jsem poprvé navštívil roku 1966, kde jsem se setkal se svým přítelem Pavlem Eislerem, jedním z předních čs. ekonomů. Krátce poté zahynul při horolezecké výpravě ve švýcarských Alpách následkem blesku v nečekané bouři. Bylo mu asi 49 let. PE. prožil válečná léta v Anglii a byl odsouzen v ranných 50. letech v procesu s Titoisty do žaláře. Když se z vězení vrátil do občanského života, věnoval se ekonomii. Zanechal řadu původních prací, včetně už nedokončené knihy s kapitolou o podílu služeb na rozvoj kapitalismu. Jako slabý bod kapitalistického vývoje označil výrobní sektor. V podstatě předpověděl vývoj. Po Sametové revoluci se rozvíjí takřka výhradně sektor služeb a nikoliv výrobní. Kniha vyšla v pozdních 60. letech u MI Sharp. PE. měl rozum jako břitvu. Škoda, že tak brzo skončil.

Kdy jste se setkal s Václavem Klausem ?

V roce 1970 v jakémsi zámku severně od Prahy, jméno už jsem zapomněl, na konferenci pořádané Mezinárodním

ekonomickým sdružením/Int. Economic Ass./o. Přednášel jsem tam na námět: Krize post-keynesiánských ekonomik. Po přednášce jsem se V.K. zeptal na jeho názor. Odvětil: 'Unconventional wisdom!' Už tehdy byl pod vlivem Milтона Friedmana a plánoval překlad jeho prací pro české ekonomy. Snažil jsem se jej přesvědčit, že MF se spíše hodí do 19. století nežli 20. ale marně.

Po pětidenní konferenci jsem pobyl ~~pobyl~~ měsíc v Praze. Můj nejlepší přítel v Praze byl Luděk Urban, náměstek ředitele Ekonomického ústavu ČSAV. Pracoval pod Otou Šikem a měl už tehdy za sebou několik prověrek.

Václav Klaus mi vyprávěl příhodu z university v Cornellu, kde roku 1969 studoval. Seděl prý v tělocvičně na studentském protestním shromáždění. Svěřil se mi, že naň byl vykonáván nátlak ze strany studentů, aby se zúčastnil. Věc rebelujících studentů mu prý byla cizí. Domníval se, že američtí studenti jsou na tom mnohem lépe nežli čeští.

Václav uvažoval už v roce 1970 politicky, neboť mě pustil k vodě, když zjistil, že nepatřím k vlivným, oficiálním kruhům.

Vy stojíte na pozicích keynesiánských, zatímco Václav Klaus je monetarista. V čem spočívá rozdíl? Napsal jsem o tom článek do buletínu COMER v říjnu 1994. Řečeno ve velmi zjednodušené zkratce. Monetarismus klade důraz na úrokovou míru, množství peněz v oběhu, úvěrovou politiku a nízkou inflaci, zatímco keynesiánství zdůrazňuje aktivní úlohu státu a nízkou nezaměstnanost.

Jaká je podle Vás bilance 5 let monetarismu v Českých zemích?

Vzhledem k tomu, že se celá východní Evropa, včetně ČR, vzdala jakéhokoliv centrálního plánování investic, nevytvářejí se takřka žádné nové hodnoty. Česká společnost je v ekonomickém smyslu velmi konservativní. Žije z různých služeb a hlavně z turistického ruchu. Přestaly se stavět byty, školy, čistící stanice, rekreační zařízení,

nové provozy. Situace se pouze stabilizovala...
České země jsou na tom lépe nežli **ostatní země**
východní Evropy hlavně proto, že jejich výchozí pozice
byla značně lepší. Včetně nízké zadluženosti.

Výsledkem privatizace jsou například mračna cedulek
hlásajících : 'Zimmer frei' a nikoliv lepší a výkonněj-
ší hospodářství.

Existuje podle Vás nějaká jiná možnost ?

Vidím možnost Třetí cesty, na rozdíl od V. Klause. Bude
ale třeba znovu objevit Keynese...

Spíše by se měl překládat Robert Guttman nežli Milton
Friedman. Zesnulý Alec Nova napsal před dvěma lety
velmi **poučný dokument** o potřebě investičního plánování
nově vznikajících států. Zájemci si tento dokument mo-
hou nechat zaslat od Columbijské university.

dokumente pište

Pište nám!

Vladimír Bubák
22 Murray Hill Crt.
Kitchener, Ontario
N2E 1N9

